

Preek eeuwigheidszondag – 21 november 2021

Hebreeën 11: 1-3, 12:1-2

Romeinen 14:7-8

Gemeente van onze Heere Jezus Christus,

Vandaag, eeuwigheidszondag, heeft een belangrijke plaats in onze kerk. Daarom was het vorig jaar voor ons ook zo moeilijk, dat we juist eeuwigheidszondag niet konden vieren in onze eigen vertrouwde kerk met de mensen om ons heen die ons zo lief zijn. Want juist op zo'n dag als vandaag hebben we het nodig om te weten dat we niet alleen zijn in ons verdriet met de mensen die we missen. We hebben het nodig om herinneringen op te halen. Om de mooie en de moeilijke verhalen te vertellen over de mensen die we missen.

Daarom besteden we vandaag extra aandacht aan eeuwigheidszondag. Iedereen die daar behoefte aan heeft, mag een foto van een geliefde vooraan zetten. Op deze manier weten we dat onze geliefden niet vergeten zijn en dat ze voortleven in onze herinnering.

Maar het feit dat we onze geliefden op deze manier centraal zetten heeft ook nog een andere, belangrijke betekenis. Want zij staan in een lange rij van mensen die hun leven geleefd hebben in verbondenheid met Christus. We lazen vandaag een gedeelte uit het bijbelboek Hebreeën. In dat bijbelgedeelte vinden we een enorme rij met namen van geloofsgetuigen. Deze mensen ervoeren God op een bijzondere manier in hun leven. Er zijn bekende namen bij: Van Abel tot Abraham tot Isaäk tot Jakob tot Mozes. Zij zijn geloofshelden. Zij worden nog steeds terecht geprezen om hun geloof. Want het geloof legt de grondslag van alles waarop we hopen. Het overtuigt ons van de waarheid die we niet kunnen zien.

Met andere woorden: het geloof is ons absolute fundament. Het is het geloof dat ons leven niet zinloos is. Het is geloof dat tegen de wanhoop in gaat. Het is het geloof dat er een God is die het vaste fundament van ons leven is en ons vasthoudt. Het geloof ook dat het leven niet ophoudt bij de dood. Omdat Jezus de dood heeft overwonnen. Jezus is opgestaan. Jezus leeft. En omdat Jezus leeft, mogen wij ook met Jezus leven. Dat mogen we weten, voor nu, en ook voor later, als we voelen dat ons leven ten einde loopt.

Het is dus een lange traditie van de kerk om de namen te noemen van de gelovigen omdat zij getuigen zijn van het geloof. Ze zijn voorbeeld en inspiratie. Vrouwen en mannen die hun leven leefden op een inspirerende manier: als profeten, apostelen, evangelisten, als kerkvaders en als moeders. Mensen die niet alleen voor zichzelf leefden, maar voor een ander. Al die mensen die met God leefden, worden door de Bijbel heiligen genoemd. En het mooie is nu juist dat in de Bijbel het woord heiligen niet gebruikt wordt voor de meest bijzondere, de meest heilige, de meest onbereikbare mensen. Nee, het woord heiligen wordt in de Bijbel meestal synoniem gebruikt met gelovigen. Je bent namelijk niet heilig door iets wat je zelf presteert. Je bent heilig gemaakt door Christus zelf. Als je leeft als gelovige, als je je met hart en ziel verbonden weet met God, dan ben je al een heilige. Het is daarom ook dat de Protestantse traditie niet zo graag een onderscheid maakt tussen allerheiligen en allerzielen. Alle gelovigen zijn voor ons namelijk heilig.

Het mooie en het bijzondere is dus dat die lijn van geloven nog steeds doorgaat. Van millennia geleden tot hier in Ieper. Ook al lijken we als gelovigen soms een kleine minderheid, we zijn wel opgenomen in een groter geheel. In een geheel dat nog steeds doorgaat.

Ons geloof is daarom niet individueel. Het is veel groter en breder dan alleen maar onszelf en ons eigen leven. Ik ben bang dat we dat gevoel soms een beetje kwijt zijn geraakt. Daarom is het juist nu zo belangrijk om het thema van onze kerkdienst vast te houden: sterven doe je niet alleen.

Sterven doe je niet alleen. Klinkt dat niet een beetje hol en een beetje te gemakkelijk tijdens de coronacrisis, waarin zo veel mensen juist wél alleen zijn gestorven?

Ja, ik denk inderdaad dat dat misschien wel wat te gemakkelijk klinkt. Sterven doe je niet alleen. Maar wat als je niet de hand van je geliefde vast kan houden in die laatste momenten? Dat is ook heel moeilijk, onbegrijpelijk, en grijpt diep in bij de nabestaanden.

Daarom blijven wij ons als geloofsgemeenschap altijd inzetten voor goede stervensbegeleiding. Om mensen nabij te zijn in hun laatste uren. Om hen de zegen mee te geven. Zodat ze weten dat ze begeleid zijn. Omringd met liefdevolle aandacht om de laatste grens niet alleen over te steken.

Niemand van ons leeft voor zichzelf en niemand van ons sterft voor zichzelf. Want of wij leven, of dat wij sterven, wij sterven in God. Of we nu leven, of dat we sterven, we zijn eigendom van God zelf.

Sterven is dus niet particulier, niet iets hyperindividueels. Dat komt omdat ons hele leven niet hyperindividueel is. Het leven is meer dan wat we er zelf in ons eentje van maken. Het evangelie bevrijdt ons juist van die last om het leven helemaal zelf als ons eigen project vorm te geven. Het is een bevrijding als we weten dat we niet van onszelf zijn, maar van Jezus.

En omdat we van Jezus zijn, zijn we niet alléén van Jezus. Want Jezus is onze oudere broer. En hij geeft ons ook aan elkaar als broers en zussen van elkaar. Sterven doe je niet alleen. Want op het moment dat je de grens overgaat van dit leven naar het volgende leven, is er geen seconde, geen milliseconde zelfs, dat je alleen gelaten bent. Over de grens van de dood heen wacht het nieuwe leven.

Maar hoe weten we dat dan zo zeker? Hoe komt het dat ik hier zo overtuigd sta te preken, terwijl ik zelf nog zo jong ben? Wie ben ik eigenlijk om met zo veel vertrouwen te zeggen dat je niet alleen leeft en sterft, maar met Christus?

Ik heb daar over na gedacht deze week. Ik denk dat het komt door het diepe geloof, de rijkdom van dat diepe geloof, die zovelen mij hebben voorgeleefd. Ik weet dat van mijn eigen grootouders. Ik weet het van het zitten aan het sterfbed van mijn oma. Samen luisteren naar de geestelijke liederen die rechtstreeks naar haar hart gingen, ook al kon ze niet meer praten. Veilig in Jezus armen. De Heer is mijn herder. Ik zat naast haar. De familie bleef bij haar. De laatste reis, de laatste adem. Ja, ze moest het alleen doen. Maar toch ook niet. Want er was een soort heiligheid aanwezig in die kamer waar ze stierf. Een aanwezigheid. We wisten het. Zonder woorden. Iets kostbaars. Iets onverbreeklijks. Een besef dat nauwelijks in woorden is uit te drukken. Maar toch, het was er. Een zekerheid die niet alleen in je hoofd zit, maar in je hele wezen. Dat het leven niet ophoudt als zij ophoudt met ademen. En vooral ook dat Jezus er bij was. Om haar thuis te halen. In leven en sterven geborgen.

Dat is iets heel teers, iets heel kwetsbaars. Meestal praten we er ook niet over, wat we beleefd hebben aan het sterfbed van een geliefde. We vinden de juiste woorden niet. Of de pijn is nog te rauw en te intens. Maar als u een vertrouwde persoon heeft, dan kan het juist heel fijn zijn om er wel over te

praten. Omdat het een getuigenis kan zijn. Het getuigenis van iemand die sterft, niet alleen, maar met Christus.

We hebben die verhalen nodig. Ik hoop dat we die verhalen vertellen. Zodat we bij die verhalen kunnen leven. Zodat het deze dag, deze week, deze maanden telkens door ons leven heen zal klinken. We leven niet voor onszelf, we sterven niet voor onszelf. We zijn opgenomen in Christus. We leven met Christus, we sterven met Christus. Want Christus is de opstanding en het leven. Amen.